

Lugupeetud OÜ Lehtma Saeveski
Lubjaahju 3, Kärkla
Hiiumaa
andrus@hmpk.ee

Meie 27.01.2023 nr 3-3.1/2023/530

Pöördumine

06.01.2016. a sõlmiti Teie ja RMK vahel metsamaterjali müügileping nr 3-3.6.1/6168, millega Teie kohustusite ostma ja RMK müüma metsamaterjali lepingus sätestatud koguses ja kvaliteediga lepingus ette nähtud tingimustel ja korras. Lepingu punktide 9.2 ja 9.3 kohaselt sõlmiti leping kehtivusajaga alates 01.01.2016. a kuni 31.12.2020. a ning lepingu lisa nr 4 alusel pikendati kehtivusaega kuni 31.12.2022. Nimetatud lepingule on avaliku teabe seaduse (AvTS) § 35 lg 1 p-i 17 alusel kehtestatud juurdepääsupiirang 5 aastaks alates 06.01.2016. a, mida pikendati veel 5-ks aastaks. Pärast lepingu sõlmimist vormistatud lepingu lisadele on kehtestatud juurepääsupiirangud 5 aastaks alates iga lisa allkirjastamisest.

23.01.2023. a esitas ajalehe Postimees ajakirjanik Ülle Harju RMK-le teabenõude, millega palub muu hulgas RMK-l väljastada Teie ja RMK vahel sõlmitud metsamaterjali müügileping koos kõigi lisadega. Teabenõude kohaselt on ajakirjanik Ü. Harju seisukohal, et kuivõrd kõnealune leping on lõppenud, siis lepingus ärisaladusena käsitletavat teavet ei sisaldu (st lepingus sisalduval teabel puudub kaubanduslik väärtus).

Eelnevast tulenevalt palume Teil selgitada, kas kõnealuses lepingus ja lepingu lisades sisaldub Teie jaoks ärisaladusena käsitletavat teavet. Kui jah, siis palume Teil põhjendada, kuidas on sellise teabe puhul tegemist ärisaladusega. Juhime tähelepanu, et vastavalt ebaausa konkurentsi takistamise ja ärisaladuse kaitse seaduse¹ (EKTÄKS) § 5 lg 1 p-dele 1-3 loetakse ärisaladuseks teave:

- 1) mis ei ole kogumis või üksikosade täpses paigutuses ja kokkupanus üldteada või kergesti kättesaadav nende ringkondade isikutele, kes tavaliselt kõnealust laadi teabega tegelevad ja
- 2) millel on kaubanduslik väärtus oma salajasuse tõttu ja
- 3) mille üle seaduslikku kontrolli omav isik on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida seda salajas.

Eelnevaga seoses on Andmekaitse Inspeksioon (AKI) varasemalt RMK-le selgitanud, et ärisaladus peab vastama korraga kõigile kolmele eeltoodud tingimusele. Et konkreetset teavet saaks käsitleda ärisaladusena, peab ärisaladuseks tunnistatud teabel olema ettevõtja jaoks ka majanduslik väärtus, mis seisneb selles, et ärisaladus ei ole konkurentidele teada. Veel on AKI täpsustanud, et ärisaladuse puhul on tegemist teabega, mis garanteerib antud ettevõtja äritegevuse edukuse ning mille väljatöötamiseks või kogumiseks on ettevõtja teinud investeeringuid, mis vajavad õigustatult kaitset. Lisaks peab sellise informatsiooni avaldamine ohustama ettevõtja huve. Näiteks on AKI varasemalt leidnud, et ärisaladusena saab käsitleda konkreetset poolte vahel kokku lepitud ühikuhinda (aga mitte nt kogusummat, millest ei ole võimalik ühikuhindasid tuletada).

Selgitame, et metsamaterjali müügilepingute puhul on tegemist avaliku teabega AvTS § 3 lg 1 mõttes. Viidatud sätte kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Metsaseaduse (MS) § 47 lg 1 kohaselt on RMK riigitulundusasutus, kes riigimetsa majandajana tegutseb Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas metsaseaduse, teiste õigusaktide ja oma põhimääruse alusel. Tulenevalt MS § 48 lg 2 p-st 2 on RMK tegevusalaks muu hulgas kasvava metsa raieõiguse, metsamaterjali ja metsasaaduste müük.

Teabevaldajana on RMK kohustatud avalikku teavet, sh metsamaterjali müügilepinguid avaldama. Vastavalt AvTS § 9 lg-le 1 on teabevaldaja kohustatud võimaldama juurdepääsu tema valduses olevale teabele seaduses sätestatud korras. AvTS § 3 lg 2 kohaselt võib juurdepääsu avalikule teabele piirata üksnes seaduses sätestatud korras. Juurdepääsupiirangu kehtestamisega seoses on Andmekaitse Inspeksioon (AKI) varasemalt selgitanud, et teabevaldajana peab RMK suutma hinnata ja põhjendada, kuidas teabe avalikustamine kahjustab ärihuve. Sellest, et ettevõtja on tunnistanud mingi teabe ärisaladuseks, ei saa veel järeldada, et tegu on ärisaladusega, kuivõrd lähtuda tuleb objektiivsest olukorrast, mitte üksnes ettevõtja subjektiivsest tahtest. Subjektiivselt peab teave olema ärisaladusena määratletud ja omaja poolt sellisena kaitstud. Objektiivselt tuleb aga tuvastada, et teabe sisu ei ole üldsuse jaoks teada ning et teabe sellisena hoidmine omab teatavat objektiivset väärtust.

Eelnevast tuleneb, et Teilt saadud teabe põhjal peab RMK esmalt hindama, kas ärisaladusena märgitud teave vastab ärisaladuse tunnustele. Kui selline teave ärisaladuse tunnustele ei vasta, siis puudub RMK-l alus juurdepääsupiirangu kehtestamiseks ning RMK on kohustatud lepingu koos selle lisadega (st tervikuna) avaldama. Seejuures isegi juhul, kui selline teave vastab ärisaladuse tunnustele, on RMK-l õigus katta kinni üksnes konkreetne ärisaladuseks olev teave ning muus osas on RMK kohustatud lepingus sisalduva teabe avaldama.

Kuivõrd RMK on seotud seadusest tulenevate teabenõudele vastamise tähtaegadega, siis palume Teil vastata käesolevale pöördumisele hiljemalt 03.02.2023. a.

Pöördumisele tähtaegselt vastamata jätmise korral eeldame, et lepingus ärisaladusena käsitletavat teavet ei sisaldu ning sellisel juhul kuulub leping koos selle lisadega tervikuna avaldamisele.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ulvar Kaubi

puiduturustussakonna juhataja